

**ÉCOLE PRATIQUE
DES HAUTES ÉTUDES**

Sciences Économiques et Sociales

Division des Aires Culturelles

Centre de Documentation
sur l'U. R. S. S. et les Pays Slaves

PARIS, le 4, Nisan, 1967

Doctor Mete TUNCAY
A.Ü. Siyasal Bilgiler Fak.
A N K A R A

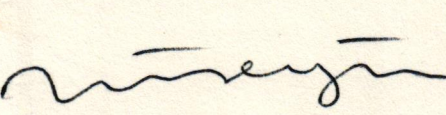
S a y ı n Dr. Mete Tuncay ;

Bulduğum okuldan bazı dökümanlar istediğınızı öğrendim. Ancak talebinize yeni muttali olduğum için arzunuzu yerine getirme imkanını şimdi buluyorum.

Elimde olmayan bu gecikmenin çalışmalarınıza üzücü bir sekte ^{vermişceğini} umarım. Burada çeşitli kaynaklardan temin edilen ve Türk sosyalizmi ile ilgili çok miktarda malzeme bulunmaktadır. Araştırmalarınıza yardımcı dokunacak konuları kesinlikle bildirirseniz, isteginize cevap vermekten zevk duyacağım.

Devamlı bir münasebet halinde bulunma ümüdünü muhafaza ediyor ve bilvesile hürmetlerimi sunuyorum.

Adres:
38, Rue Des Blancs
Manteaux
PARIS 4 eme.

H. Çelik

T. C.
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SİYASAL BİLGİLER FAKÜLTESİ
İDARİ İLİMLER ENSTİTÜSÜ

INSTITUT DES SCIENCES ADMINISTRATIVES
FACULTÉ DES SCIENCES POLITIQUES
UNIVERSITÉ D'ANKARA

INSTITUTE OF ADMINISTRATIVE SCIENCES
FACULTY OF POLITICAL SCIENCES
UNIVERSITY OF ANKARA

7 Nisan 1967

Sayın Bay Hüseyin Çelik,

4 Nisan 1967 tarihli mektubunuz için çok teşekkür ederim. Ben 1966 Martında Türkiye'de Sol Akımlar: 1908-1925 başlıklı bir doçentlik tezi verdim. Bunu kitap halinde yayınlamaya hazırlanırken, bir arkadaşım vasıtasıyla haber aldım ki, Prof. Benningsen İzmir'de Dr. İhsan Özger'e ait bir dosya bulmuş ve bunu Paris'e götürmüştü. Sayın profesöre bir mektupla başvurup bilgi istedim, o da M. Paul Dumont'un aracılığıyla bana bir katalog listesi gönderdi. Bu sayede, oradaki açıklamalardan yararlanarak metne bir takım ilâveler yapabildim. Ama, tabiatıyla bu kadarı benim için yeterli değil. Acaba sizden rica edebilir miyim: o dosyadaki bütün documents manuscrits'yi ve basılı olanlardan da 3 ve 5 numaralı olanları /"Les statuts de l'Association de Solidarité et d'Entre-aide des Ouvriers d'Istanbul" ile "... .. des Ouvriers des tramways d'Istanbul"7 fotokopi veya tercihan Xerox kopya yaptırarak bana yollayabilir misiniz? Söylemeğe hacet yok, gerekli masrafları karşılamaya hazırım.

Ayrıca, size kitabımdan bir nüsha gönderiyorum. (Bu konuyla ilgileniyorsanız muhafaza edebilirsiniz; istemezseniz, lütfen benim adıma okulunuzun kitaplığına verin.) Orada bu dönem soluyla ilgili olarak başlıca neler bulabildiğimi göreceksiniz. 1908-1925 dönemi hakkında her türlü yeni bilgiler bulmayı, şüphesiz çok istiyorum. (Pek yakında ikinci baskı yapacağım için, bunları çabuk sağlamak isterim.) Üstelik, serinin kalanını da hazırlamak niyetiyle 1926-1945 ve 1946-1960 dönemlerinin üstünde de durmaya devam ediyorum; bu bakımdan, Türk solunun daha sonraki yıllarıyla ilgili malzemeyle de ilgiliyim. Siz eğer çalıştığınız merkezde bu tip ne gibi belgeler bulunduğunu bana liste halinde bildirebilirderseniz, daha sonra bunların da kopyalarını sağlamak ümidiyle gerçekten minnettar olurum.

Sizin de buradan benim yapabileceğim istekleriniz varsa, lütfen haber verin. Peşin teşekkür ve saygılarımla,

Mete Tunçay

Lütfen Prof. Benningsen'e liste için teşekkürlerimi iletin. M. Dumont onları bana İstanbul'dan postayla yolladı ve Ankara'ya gelip beni göreceğini yazdı, ama halâ gelmedi.

**ÉCOLE PRATIQUE
DES HAUTES ÉTUDES**

Sciences Économiques et Sociales

Division des Aires Culturelles

Centre de Documentation
sur l'U. R. S. S. et les Pays Slaves

PARIS, le 26.Mai.1967

Sayın Doç. Dr. Mete TUNÇAY ;

Bugüne kadar size yazamadığım için özür dilerim. Her iki mektubunuzu ve çok kıymetli kitabınızı aldım, teşekkür ederim. Ayrı bir paket halinde ilk mektubunuzda istediğiniz foto kopyelerin kalan kısmını yolluyorum. Okulun imkanlarıyla yaptırabildiğim için size her hangi bir masraf yok, zaten gecikme bundan oldu. İstendiği gibi gitmiyor işler, çünkü tek makina var. Umut ederim ki bu gecikme işlerinizi aksatmamış ve foto kopyeler işinize yaramıştır.

Diğer isteklerinize gelince ; madde madde yazarak izaha çalışacağım, sanırım bazı şeyleri kolaylaştıracak.

I-) Erdoğan Güçbilmez'e de izah ettiğim(Her halde size yazdı) gibi biz 1917 den evveliyile uğraşıyoruz. Daha doğrusu ekip olarak Sosyalizmin doğuşu ve her memleketde ilk komünist partinin kuruluşuna kadar olan devreyi inceliyoruz. Bu sene İran üstüne çalışılıyor, ancak gelecek sene Türkiye'ye başlamak düşüncesindeyiz. Ben gelecek seneye hazırlık olarak Tanzimat'tan 1917 ye kadar olan olayların kronolojisini hazırlamakla meşgulüm. Diğer taraftan "Le Parti Socialiste Ottoman et La Presse Socialiste ~~ix~~ Turque avant 1914 " konulu bir araştırmayıda gelecek mart ayı için bitirmiş olacağım. Böyle olunca ancak bu devrenin malzemelerini fişlemek ~~ixix~~ gerekiyor, öbür tarihler için iş ancak

.../..

Malzemeler gelişi güzel toplanıyor.

Bundan dolayı ben size önemli olan ve kitabınızda işaret ettiğiniz bazı konularda mümkün olduğu kadar malzeme yollamaya söz veriyorum. Ayrıca imkan nisbetinde de bir liste yapmak için uğraşılıyor, (Kotolog meselesi gibi) onları da size yollayabilirim.

II-) Bizde olan malzemelerin çoğu Rus kaynaklı ve bilhassa sizin ilk kitabınızın son seneleri için ve sonraki seneler içindir. Sizin Sovyet kaynaklarından ne dereceye kadar istifade ettiğinizi pek bilmiyorum. Bu bakımdan o konuda da yardımcı olabilirim kanısındayım. Sizden ricam bana bu konuda yazmanızdır. Söyle ki : isterseniz gerekli bazı adresler verebilirim ki bunlar eski olaylara karışmış ve çeşitli sebeplerden yurt dışında olan Türklerdir. Ya da yavaş yavaş bu malzemelerin fotokopilerini imkân dahilinde size yollayabilirim. Yalnız yukarda da işaret ettiğim gibi henüz elimizde tam liste mevcut değil, gelecek sene başlarında klâsmana başlayacağız.

III - Yukarıda işaret ettiğim araştırmam bitince Yeşil Ordu üstüne bir araştırma yapmak niyetiyle malzemeleri öbürlerine nazaran daha itinalı topladım. Bu konuda bir emriniz varsa lûtfen bildirin.

IV - Kitabınız üstüne size uzunca bir mektup yazacağım. Yalnız Hüseyin Hilmi ile ilgili olduğu için hemen şunu işaret etmek istiyorum : Sayfa 25 te Hüseyin Hilmi'nin sosyalist oluşu ile ilgili kısımda bir hayli tez var. Söyle ki : Prof. Christov ile K.Vassilev'in yayınladığı, B.K.P. genel sekreterliği yapmış Dimitri Blagoyev üstüne bir eserde (Sofya, 1960), bu adamın Rusya'dan sürüldükten sonra İstanbul'a gelip (zaten gençliğinin bir kısmı, babasının sütcü olmasından dolayı, İstanbul'da geçmiş) Ermeniler, Rumlar ve Türklerden müteşekkil bir hücre kurmuş olduğu belirtilmektedir. Hüseyin Hilmi'nin de bu hücrede olduğu söyleniyor. (Sofya'da yayınlanmış olan bu eserde Hüseyin Hilmi'nin hücrede olduğu yazılmamakla beraber Selânik üzerine yapılan ve henüz yayınlanmayan bir tezde bu hususa

işaret edilmektedir.) Bu konuya dikkatinizi çekmek istedim. Aslında sizin de dediğiniz gibi pek önemi yok ama gene de Türk sosyalist hareketinin milletlerarası ilişkileri bakımından ilgi çekici bir nokta.

V - Size bir hafta içerisinde elinize geçeceği umuduyla T.K.P. tarihinden sayfalar, adlı bir broşür yollayacağım. İkinci maddede yazdığım gibi bu konuda daha fazla malûmat imkânı her zaman mevcut. Zaten bu konuyu ortak dostumuz Erdoğan Güçbilmez'e izah etmiştim. Hemen yollayamayışımın sebebi, henüz elime tek nüsha olarak geçmiş olmasıdır.

Göreceğiniz gibi, bizim buradaki malzemeler bir keşmekeş içerisinde. Bunun da sebebi gerekli kredinin yokluğu. Buna rağmen karşılıklı faydalı olabileceğimiz umundayım. Başkaca emirleriniz varsa lûtfen bildiriniz. En iyi dileklerle...

Hüseyin Çelik

Hüseyin Çelik

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA YAKETİ